

 <small>Karel de Grote Hogeschool</small>	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs		
	Praktijkverhaal	Duffel	Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk

Vrije tijd voor iedereen in Duffel

De gemeente Duffel zet sterk in op toegankelijke vrije tijd. Verschillende Duffelse jeugd- en sportverenigingen werken samen met de gemeente aan '[Vrije tijd voor iedereen](#)'. Organisatoren staan korting toe en/of gespreide betaling, werken met een vaste contactpersoon en zoeken naar oplossingen bij praktische problemen. Het lokaal bestuur ondersteunt met subsidies, vorming en intervisie. Duffel zet in samenwerking met Arktos ook twee jeugdopbouwwerkers in om kinderen en jongeren te bereiken in de publieke ruimte. Via het project verbindingsambassadeurs wil het lokaal bestuur ook het jeugdhuis aan boord krijgen in dit verhaal. Dankzij het project kan de gemeente een deeltijds jeugdwerker in dienst nemen om het jeugdhuis te ondersteunen om hun publieksbereik te verbreden.

Moeizame start

Het project geraakt moeilijk uit de startblokken. Het oorspronkelijke opzet is dat het jeugdopbouwwerk jongeren zou toe leiden naar het jeugdhuis en de werking mee zou afstemmen op de noden en wensen van de jongeren die outreachend worden bereikt. Maar bij de start van het project is er geen jeugdopbouwwerker actief in de gemeente. De verbindingsambassadeur kan wel nog de jongeren uit het jeugdopbouwwerk die al de weg gevonden hebben naar het jeugdhuis blijven opvolgen, maar zelf kan hij niet zoveel outreachend werk doen.

“Het blijkt erg moeilijk om vervanging te vinden voor onze vorige jeugdopbouwwerker. Drie nieuwe mensen zijn gestart en terug gestopt. Eén iemand bleek zwanger en moest meteen stoppen, de twee andere jeugdwerkers hebben na een paar weken beslist dat de job niets voor hen was. Vooral de eenzaamheid woog door. In Duffel sta je in principe alleen als jeugdopbouwwerker en ben je op jezelf aangewezen. We overwegen daarom om er een duo-job van te maken, als we mensen vinden natuurlijk én als het lokaal bestuur dit wil steunen.”
(Medewerker jeugddienst Duffel)

Ook het engagement van het jeugdhuis is in het begin nog onduidelijk. Vooral de voorzitter is enthousiast. Hij wil stilaan de fakkel doorgeven en ziet het project als de kroon op zijn werk om de uitstraling en de reputatie van het jeugdhuis te verbeteren. Ook persoonlijk heeft de voorzitter een groot en divers netwerk en wil hij niets liever dan een breder publiek aantrekken. Maar het is onduidelijk of de rest van het bestuur daar even sterk achter staat. Zij lijken vooral bezig met het organiseren van feestjes en zijn vooral begaan met de heropstart van het jeugdhuis na corona. Het jeugdhuis bereikt ook meer dan genoeg jongeren, dus de vrijwilligers voelen ook niet die nood om extra jongeren aan te trekken. Bovendien plant niet alleen de voorzitter om ermee te stoppen, ook de rest van het bestuur is al wat ouder. Dus het is nog de vraag hoe de volgende generatie dit verhaal verder zal uitbouwen. Misschien vormt die opvolging ook de grootste prioriteit voor het huidige bestuur en lijkt het verbreden van de werking eerder bijzaak.

“Natuurlijk blijven feestjes en toogavonden belangrijk, maar er zijn ook veel jongeren in de gemeente die daarop afhaken. Het lokaal bestuur investeert veel in het jeugdhuis. En ik wil niet teveel druk zetten, maar ik vind wel dat een jeugdhuis ook moet begaan zijn met de jongeren die ze met hun huidige aanbod niet bereiken. Voor sommige jongeren is alcohol drinken echt taboe, maar voor de huidige vrijwilligers is alcohol onlosmakelijk verbonden met hun werking. Het is een deel van het succes. Samen zouden we toch kunnen nadenken hoe we

dit kunnen verzoenen. Op zich is er helemaal niets verkeerd met een activiteit zonder alcohol, maar voor het jeugdhuis lijkt dat een inbreuk op hun eigenheid. Ze kunnen zich daar niets concreet bij voorstellen. Aparte activiteiten zonder alcohol, buiten de openingsuren kunnen wel. Maar samen iets alcoholvrij doen is op dit moment ondenkbaar. Niet dat de jeugdhuisvrijwilligers weerstand of tegenkating tonen, eerder tegenzin nu het engagement concreter wordt.” (Medewerker jeugddienst Duffel)

“Een jeugdhuis komt zo al snel in een bepaalde vicieuze cirkel terecht. Als je de reputatie hebt van leuke feestjes en toogavonden, dan trek je ook geëngageerde jongeren aan die dat soort activiteiten willen organiseren. Daar komt dan veel volk op af en dat moedigt aan om het verder te zetten. Waarom zou je dan andere dingen doen? Maar je hebt een ander soort activiteitsaanbod nodig om een ander soort publiek aan te trekken, wat op zijn beurt ook vrijwilligers aantrekt met andere interesses. Misschien moeten we vanuit de jeugddienst zelf alternatieve activiteiten organiseren in de lokalen van het jeugdhuis om die vicieuze cirkel te doorbreken? We willen het project echt gebruiken om te experimenteren en het publiek van het jeugdhuis wat open te trekken, maar het eigenaarschap blijft natuurlijk bij de vrijwilligers.” (Medewerker jeugddienst Duffel)

“We willen graag overleggen, maar het is heel moeilijk om de jongeren te pakken te krijgen voor een formele projectvergadering. Zelfs informeel is het moeilijk om met elkaar in gesprek te gaan. Ook moeten we zorgvuldig nadenken hoe we dit aanbrenge en bespreken met de huidige ploeg. Het is belangrijke om de juiste toon te vinden: voldoende concreet, begrijpelijk en geloofwaardig. Hoe je het aanbrengt, kan je project maken of kraken. Misschien kunnen we gebruik maken van de resultaten uit een recente bevraging naar het mentaal welzijn van jongeren? Daarin zitten een aantal uitspraken van jongeren over eenzaamheid en sociaal isolement die de jeugdhuisvrijwilligers wel kunnen triggeren. Uit een andere enquête bleek dan weer dat 1 op 4 Duffelse jongeren het jeugdhuis niet kent. Daar schrokken de vrijwilligers ook van.” (Medewerker jeugddienst Duffel)

Twee werelden verbinden

De jongeren uit het jeugdopbouwwerk op hun beurt kijken soms met grote ogen naar het jeugdhuis. Zij willen ook een eigen plek maar er is geen locatie beschikbaar en er zijn ook geen middelen om een tweede jeugdhuis in te richten. Het is ook niet duidelijk of deze jongeren zo'n werking wel kunnen en willen runnen. Door hen in het jeugdhuis kleinschalige evenementen te laten organiseren, heeft men wel geprobeerd om de jongeren uit het jeugdopbouwwerk te leren wat er allemaal bij komt kijken om een jeugdhuis te doen draaien. Deze activiteiten vonden plaats buiten de openingsuren en zonder de medewerking van de jeugdhuisvrijwilligers. Maar dat liep dan vaak op niets uit. Deze jongeren hebben weinig ervaring met georganiseerde vrije tijd en kregen zoets ook van thuis niet mee.

In het begin werd de afstand tussen de vrijwilligers van het jeugdhuis en de jongeren van het jeugdopbouwwerk weerder vergroot. De jeugdhuisvrijwilligers stelden zich erg beschermend en bezorgd op over 'hun' lokaal. Ze waren streng voor de andere gebruikers, de vertrouwensband moest nog worden versterkt. Hierin speelde de jeugdopbouwwerker en later ook de verbindingsambassadeur een belangrijke rol. De verbindingsambassadeur probeert hiertussen wat te bemiddelen, zodat de jongeren buiten de openingsuren toch in het jeugdhuis terecht kunnen, om FIFA te spelen bijvoorbeeld. Maar na verloop van tijd hebben de jongeren uit het jeugdopbouwwerk toch stilaan afgehaakt, ook omdat ze wat ouder werden. Hun jongere broers en zussen komen af en toe wel nog langs in het jeugdhuis.

De verjonging van het bestuur van het jeugdhuis zette zich effectief door en de klik tussen het bestuur en de projectmedewerker ging wat zoek. Die laatste kon elders aan de slag als jeugdopbouwwerker en zo ging er na ongeveer een jaar een nieuwe projectmedewerker aan de slag.

Andere prioriteiten

Tijdens de bestuurswissel kon de jeugddienst een visie-oefening opzetten in het jeugdhuis. Hieruit kwam een duidelijker beeld van welk soort ondersteuner het jeugdhuis nodig had en op basis daarvan werd een nieuwe medewerker gezocht en gevonden. De nieuwe verbindingsambassadeur kwam zelf uit het Duffelse jeugdwerk en bouwde zo vrij snel een band op met de medewerkers van het lokaal bestuur en met de jonge vrijwilligers. De projectmedewerker ondersteunde de nieuwe en vrij onervaren vrijwilligers in eerste instantie met aanvragen, statuten, vergaderen,... Zij moesten grotendeels van nul beginnen, met alle voor- en nadelen dien. In de nasleep van corona kroop er ook veel tijd en energie naar het vinden van vrijwilligers om het jeugdhuis open te houden.

In die periode konden er uiteindelijk ook twee nieuwe, deeltijdse jeugdopbouwwerkers starten. Ook zij merkten na corona dat er minder jongeren op straat rond hingen en moesten intens aan de slag aan de schoolpoort, op de pleintjes om terug contact te leggen. Door het begeleiden van NAFT-trajecten op de scholen, vergroot wel hun herkenbaarheid en kunnen ze vertrouwen opbouwen. Omdat beide werkingen vooral gericht waren op hun eigen uitdagingen, kwam de samenwerking tussen jeugdhuis en jeugdopbouwwerk op de achtergrond te staan.

Nieuw aanbod, nieuw publiek

Het nieuwe bestuur van het jeugdhuis kent wel een meer diverse samenstelling uit verschillende scholen en onderwijstypes. De bestuursvrijwilligers staan ook open voor nieuwe activiteiten om een ander/breder publiek aan te trekken: een closet sale eerder gericht op meisjes, een workshop over zelfverdediging, een filmavond, andere muziekgenres op de fuiven, optredens in het kader van Lokale Helden, gekaderd in de kunstroute van de gemeentelijke academie en met technische steun van het cultuurcentrum. Het jeugdhuis bereikt ook andere vrijwilligersploegen die op hun beurt andere vriendengroepen binnenbrengen in het jeugdhuis. Ook zet de nieuwe ploeg actief in op communicatie, met de open vraag naar ideeën voor nieuwe activiteiten. Dit is best wel spannend voor de vrijwilligers van het jeugdhuis.

“Eén van de vrijwilligers van het jeugdhuis zit vol originele ideeën die vaak worden afgeketst. Hij wilde bijvoorbeeld een comedyavond organiseren met onbekend talent. Niemand zag dat echt zetten maar we hebben het toch geprobeerd en het werd een van onze meest succesvolle activiteiten.” (Verbindingsambassadeur Duffel)

Het jeugdhuis bereikt nu meer meisjes, zowel in het publiek als bij de vrijwilligers, maar het jeugdhuis blijft wel een hoofdzakelijk wit publiek bereiken. Op dat vlak vormt het geen weerspiegeling van de jonge bevolking in Duffel. Zowel in het aanbod en in het publiek vinden jongeren met een migratieachtergrond geen herkenning. Rond alcoholgebruik is er wel een voorzichtige opening.

“Voor de instagramposts maken de jongeren vaak gebruik van foto's met bier of van een goed gevulde frigo. We hebben er de bestuurders op attent gemaakt dat niet iedereen bier lust of mag drinken. Niet alleen uit geloofsovertuiging maar ook omdat ze te jong zijn. De jongeren hebben dit wel opgepikt. Ze tonen nog steeds foto's van een vers getapte pint maar ook van het dartsbord of de kickertafel. Zo tonen ze wat je allemaal kan doen, naast pintjes drinken.” (Medewerker jeugddienst Duffel)

Het gevolg is wel dat er nu verschillende vriendengroepjes gebruik maken van het jeugdhuis, die niet altijd mengen met elkaar. Aan de hand van een aantal toernooien hopen de bestuurders de interactie tussen deze groepen te bevorderen. Het is een beetje een mes dat snijdt aan twee kanten. Als het jeugdhuis één hechte vriendengroep vormt, is dat aantrekkelijk voor wie er deel van uitmaakt. Je hoort er gewoon bij. Maar je sluit je misschien ook mensen uit als je als één hechte groep naar buiten komt. Met verschillende vriendengroepjes bereik je een breder publiek, maar niet iedereen voelt zich dan even op z'n gemak in het grote geheel.

Verdere toekomst

De verbindingsambassadeur blijft als vrijwilliger betrokken in het bestuur van het jeugdhuis, om mee een brede waaier aan evenementen op te zetten maar ook om af en toe te bemiddelen tussen de verschillende bestuursvrijwilligers die een andere kijk hebben op de ontwikkeling van het jeugdhuis. Zo zorgen de verschillen tussen jongens en meisjes wel eens voor discussie. Ook het maandelijks overleg tussen het jeugdhuis en de jeugddienst blijven bestaan. Het jeugdhuis behoudt z'n autonomie, maar kan wel rekenen op professionele ondersteuning en via het overleg blijft het wel betrokken bij de projecten en de initiatieven van het lokaal bestuur. Ook de band met Formaat wordt versterkt.
